

Rapport

Klacht

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Beoordeling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Conclusie

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Onderzoek

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Bevindingen Klacht

Verzoekster klaagt erover dat het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen te Rotterdam:

in juli 2008 heeft besloten om de inning van de alimentatie voor haar zoon bij haar ex-partner stop te zetten en de al betaalde alimentatie bij haar terug te vorderen;

deze beslissing heeft genomen zonder haar eerst hierover te horen;

zonder haar toestemming aan haar gerichte brieven van 28 juli en 2 september 2008 heeft doorgestuurd aan haar ex-partner, en;

haar in zijn klachtafhandelingsbrief van 24 maart 2009 geen betalingsregeling meer heeft aangeboden om de alimentatie in termijnen te kunnen terugbetalen.

Feiten

1. Verzoekster is in 2004 gescheiden van haar partner. Zij hebben één zoon. Deze zoon ging bij zijn moeder wonen. Haar ex-partner diende bij rechterlijke beschikking van 3 november 2004 en daarbij behorend echtscheidingsconvenant kinderalimentatie aan verzoekster te betalen.

2. Tijdens een mediationtraject in 2005 tussen verzoekster en haar ex-partner stelde de mediator op 26 augustus 2005 een concept-vaststellingsovereenkomst op, waarin was opgenomen dat beide partijen in goede verstandhouding wensten af te wijken van wat zij eerder waren overeengekomen. Dit, omdat de situatie zou worden gewijzigd; de zoon ging

evenveel tijd bij zijn moeder als bij zijn vader wonen. De onderhoudskosten voor de zoon zouden tijdens het verblijf van de zoon bij verzoekster of haar ex-partner daarom voor eigen rekening worden genomen.

Deze concept-vestigingsovereenkomst werd niet door partijen ondertekend. Ook werd in die periode een zorgschema opgesteld. In de concept-vestigingsovereenkomst werd naar dit zorgschema verwezen.

3. In februari 2007 verzocht verzoekster het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) om de inning van de alimentatie over te nemen aangezien er een achterstand in de betalingen zou zijn ontstaan. Het LBIO schreef de ex-partner hierover aan. Omdat de ex-partner geen tegenbewijs voor de achterstand aanleverde, nam het LBIO de inning op 23 maart 2007 over. Hierbij deelde het LBIO aan de ex-partner mee dat hij de achterstand eventueel in termijnen mocht betalen, mits verzoekster hiertegen geen bezwaar maakte.

4. In juni en september 2007 ontving het LBIO meerdere klachten van de ex-partner van verzoekster over de inning van de kinderalimentatie door het LBIO. Hij was van mening dat hij geen alimentatie hoefde te betalen, omdat sprake was van een alternatieve regeling tussen hem en verzoekster, namelijk de concept-vestigingsovereenkomst. De overeenkomst was opgesteld, omdat de zoon evenveel tijd bij hem ging verblijven. De situatie, waarvan bij het opstellen van het echtscheidingsconvenant was uitgegaan, was dus gewijzigd.

Omdat de conceptovereenkomst door beide partijen echter niet was ondertekend, achtte het LBIO zijn klachten kennelijk ongegrond.

5. Op 9 oktober 2007 had het LBIO telefonisch contact met verzoekster. Zij deelde het LBIO mee dat er geen sprake was van een onderlinge overeenkomst tussen haar en haar ex-partner. Zij verzocht het LBIO dan ook om de inning voort te zetten.

6. Omdat de ex-partner nog steeds niet betaalde, schakelde het LBIO uiteindelijk een deurwaarder in die op december 2007 beslag legde op de bankrekening van de ex-partner. Hiermee werd de gehele alimentatievordering voldaan. De zaak werd gesloten.

7. In mei 2008 diende de ex-partner een klacht over de inning in bij de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman nam de klacht in onderzoek. In het kader van dit onderzoek bekeek het LBIO de zaak nogmaals en constateerde dat de inning onterecht was overgenomen. Het LBIO achtte de klacht gegrond. Vervolgens trok de ex-partner zijn klacht bij de Nationale ombudsman in. Het onderzoek werd daarom beëindigd.

8. Bij brieven van 28 juli en 2 september 2008 deelde het LBIO verzoekster mee dat de inning achteraf gezien onterecht was overgenomen. Er bleek namelijk ten tijde van de overname van de inning sprake te zijn van een andersluidende overeenkomst tussen verzoekster en haar ex-partner, waarnaar tenminste anderhalf jaar naar tevredenheid was

geleefd. Hoewel deze overeenkomst niet was ondertekend door verzoekster, kon het LBIO desalniettemin uit diverse e-mails van verzoekster aan haar ex-partner opmaken dat zij ermee instemde en de regeling uitvoerde. Het LBIO kon daarom niet anders concluderen dan dat het ten onrechte geen rekening had gehouden met deze overeenkomst. Het LBIO verwees hierbij naar eerdere overwegingen van de Nationale ombudsman in zijn rapporten 2007/334 en 2008/153 (zie Achtergrond, onder 1.) Het LBIO had dan ook niet zonder meer de inning voor verzoekster mogen overnemen op basis van de gerechtelijke beschikking van 3 november 2004.

Het LBIO verzocht verzoekster om binnen een maand € 2.842,24 aan kinderalimentatie aan het LBIO te retourneren. Indien verzoekster van mening was dat zij toch recht had op de kinderalimentatie, kon zij een procedure aanspannen bij de rechtbank. Als het LBIO niet binnen drie maanden een kopie van een verzoekschrift aan de rechter zou hebben ontvangen, zou het haar zonedig in rechte betrekken en de gelden terugvorderen, aldus het LBIO. Wel bood het LBIO zijn excuses aan verzoekster aan, omdat na zorgvuldige bestudering van het dossier uiteindelijk een andere afweging moest worden gemaakt.

9. Het LBIO doelde bij zijn overweging op e-mailberichten van verzoekster van 13 oktober 2005 en 23 november en 27 december 2006. In deze e-mailberichten had verzoekster achtereenvolgens het volgende aan haar ex-partner geschreven:

"Laten we nu eerst maar eens van de punten uitgaan waar we het wel over eens zijn dat lijkt me verstandiger. We willen allebei rust voor (...) (de zoon; No) dat staat bovenaan het lijstje, dus daar beginnen we mee. We zijn het ook eens over het opgestelde concept-zorgschema dus daar geen problemen mee en laten we dan beginnen om dat als uitgangspunt te nemen.

(...) (De zoon; No) wil net zo veel bij jou als bij mij zijn. De uitvoer daar hebben we een verschil van mening over. Omdat ik me niet kan vinden in de 14/14 dagen. Maar er ligt wel een ander voorstel. Ik vind het verstandig om hier dan maar mee te beginnen.

Dus week/week. Te beginnen na de herfstvakantie. Even weken bij mij, oneven weken bij jou, buiten de vakanties.

Vakanties nog steeds zoals afgesproken helft bij jou/helft bij mij. Maandag als wisseldag. Ik kan (...) (de zoon; No) brengen en halen. Ik begrijp dat je het niet prettig vindt als ik bij jou in huis kom als je er niet bent, dat zal ik dus niet doen. Ik wacht voor de deur tot (...) (de zoon; No) spullen daar heeft of binnen gezet heeft. Verder nog even over de herfstvakantie. Maandag, dinsdag en woensdagochtend bij mij. Vanaf woensdagmiddag tot zondagavond bij jou. Kerstvakantie hoor ik graag nog even van je. Ik vier mijn verjaardag (...) zaterdag (...), zodat je dit weet ivm eventuele afspraken met je moeders verjaardag."

"Vanaf 2007 heb ik geen recht meer op alleenstaande ouderkorting, hetgeen dus inhoudt dat jij vanaf deze datum ook je bijdragen in de kosten voor (...) (de zoon; No) zult hebben. Bijgaand doe ik je een overzicht toekomen van de jaarlijkse kosten zoals ik deze voor 2007 verwacht. Uiteraard zijn deze gebaseerd op de kosten welke ik tot nu toe heb gehad. Wil je een bedrag van € 125 maandelijks vanaf 1 januari 2007 op rekening (...) overmaken. Ik zal ervoor zorgen dat de maandelijks overboeking naar de studie/spaarrekening voor (...) (de zoon; No) vanaf januari van deze rekening plaatsvindt. Jij kunt dus de overboeking stopzetten."

"Uit je mail lees ik vooral dat jij je aan je verplichtingen en verantwoordelijkheid als ouder wilt onttrekken. Voor de goede orde; ik heb me de afgelopen jaren coulant naar jou toe opgesteld door je geen bijdrage in de kosten van (...) (de zoon; No) te laten doen. Maar dat gaat vanaf 2007 veranderen.

De fiscale voordelen zijn overigens op een persoonlijke situatie gebaseerd en die kunnen jaarlijks wijzigen. Dit geldt ook voor de ouderbijdrage studiekosten. In 2007 zijn mijn fiscale vrijstellingen gelijk aan die van jou. Het is dus niet zo ingewikkeld, vanaf 2007 verwacht ik van jou de bijdrage op basis van het overzicht zoals ik dat heb opgesteld. Die kosten zijn tenslotte op de werkelijkheid gebaseerd. Jouw bijgeplaatste opmerkingen verbazen mij oprecht. Bij bijv. de schoolkosten zijn ook andere leermiddelen opgenomen en voor zover mijn kennis gaat (...) (de zoon; No) zijn ogen niet opeens verbeterd waardoor hij geen bril etc meer nodig heeft. Ik ga hier zeker geen eindeloze discussie over voeren. Mocht je besluiten jouw bijdrage niet over te maken dan onderneem ik andere stappen om dit te incasseren."

10. Op 17 september 2009 diende verzoekster een klacht in bij het LBIO. In deze brief klaagde zij over de beslissing van het LBIO dat de inning onterecht was. Ook klaagde zij erover dat zij bij deze beslissing niet was gehoord.

11. Bij e-mailbericht van 22 september 2008 verzocht de ex-partner van verzoekster het LBIO om toezending van kopieën van de aan verzoekster gerichte brieven van 28 juli en 2 september 2008. Het LBIO voldeed aan dit verzoek.

12. Het LBIO hoorde verzoekster op 23 februari 2009 over haar klacht.

Vervolgens deelde het LBIO verzoekster bij brief van 24 maart 2009 gemotiveerd mee dat het onderzoek had gedaan naar de vraag of er sprake was van een onderlinge overeenkomst. Door de e-mailberichten van verzoekster beschikte het LBIO over voldoende informatie om een onderlinge overeenkomst aan te nemen. Uit het dossier was namelijk gebleken dat verzoekster afspraken met haar ex-partner maakte over de omgang met als uitgangspunt de overeenkomst van 26 augustus 2005. In haar e-mail van 13 oktober 2005 verwees zij naar het opgestelde concept-zorgschema, waarbij zij schreef dat zij en haar ex-partner het hierover eens waren. Aangezien eerder, bij de echtscheiding niet

een dergelijk schema was opgesteld, kon er terecht van worden uitgegaan dat verzoekster hiermee uitvoering gaf aan de overeenkomst van 26 augustus 2005, aldus het LBIO. Het LBIO bleef dan ook bij zijn standpunt dat uit de e-mails van verzoekster en haar uitvoering van de overeenkomst van ruim een jaar bleek dat zij instemde met de gehele overeenkomst. Door de onderlinge overeenkomst gold de eerdere rechterlijke uitspraak niet meer. Verzoekster diende het bedrag aan kinderalimentatie daarom nog steeds terug te betalen, aldus het LBIO.

Het LBIO constateerde wel dat het te preferen was geweest om verzoekster te horen, omdat de klacht een overeenkomst betrof tussen verzoekster en haar ex-partner. Het LBIO stelde dat verzoekster op 23 februari 2009 tijdens de klachtprocedure alsnog was gehoord. Dit had niet geleid tot een andere beslissing.

13. Bij brief van 26 maart 2009 liet verzoekster het LBIO nogmaals weten dat zij het niet eens was met de beslissing. Voorts gaf zij het LBIO aan dat zij het ronduit schandig vond dat haar geen betalingsregeling werd aangeboden. Zij had het LBIO namelijk eerder verzocht om de invordering op te schorten zolang er een procedure tussen haar en het LBIO liep. Hiermee werd zij wederom op extra kosten gejaagd.

Ter voorkoming van een dagvaarding maakte verzoekster op 31 maart 2009 onder protest een bedrag van € 2.842,24 over aan het LBIO.

14. Het LBIO beantwoordde deze brief op 30 maart 2009 door te verwijzen naar zijn eerdere brief van 24 maart 2009. Op de opmerking van verzoekster over een betalingsregeling ging het LBIO niet in.

visie verzoekster

Volgens verzoekster was er geen sprake van een onderlinge overeenkomst tussen haar en haar ex-partner. Het LBIO had zich dan ook moeten houden aan de rechterlijke beschikking van 3 november 2004. Omdat haar zoon na de echtscheiding meer bij de ex-partner verbleef dan in eerste instantie was afgesproken, hadden verzoekster en haar ex-partner getracht om via mediation afspraken te maken over co-ouderschap. De toen door de mediator opgestelde regeling, die zij aan verzoekster en haar ex-partner had voorgesteld, was onderverdeeld in een zogeheten zorgplan en een juridisch-financieel gedeelte. Dit was slechts een voorstel. Over het zorgplan waren zij het eens, maar over het financiële gedeelte was nooit overeenstemming bereikt. Dit viel volgens verzoekster ook niet af te leiden uit de e-mailberichten.

In het e-mailbericht van 13 oktober 2005 had verzoekster slechts aangegeven over welke punten zij het wel eens waren, en in de e-mailberichten van 23 november en 27 december 2006 kondigde zij aan dat zij wat haar betrof vanaf 1 januari 2007 aanspraak zou maken op de door haar ex-partner te betalen kinderalimentatie.

Dat verzoekster niet vóór 1 januari 2007 moeite had gedaan om de kinderalimentatie te incasseren, had uitsluitend te maken met het feit dat zij bewust afstand had gehouden, gelet op het gedrag van haar ex-partner. Voor langere tijd had hij haar gestalkt, waarvoor hij ook was veroordeeld. Verzoekster had hierdoor wel genoeg aan haar hoofd en wilde daarom niet te intensief aanspraak maken op de vastgelegde bijdrage. Zij had rust nodig en kon het door de alleenstaande ouderkorting goed behappen. Toen een en ander in rustiger vaarwater was terechtgekomen, besloot verzoekster eind december 2006 om haar ex-partner in het vervolg te houden aan zijn betalingsverplichting. Omdat verzoekster in die tijd met een nieuwe partner ging samenwonen, vervielen haar heffingskortingen en had zij de kinderalimentatie harder nodig.

Verder achtte verzoekster het onjuist dat zij in het geheel niet was gehoord over de klacht van haar ex-partner bij het LBIO. Zonder informatie bij verzoekster te verwerven, was het LBIO éézijdig overgegaan tot het nemen van een beslissing in deze zaak. Verzoekster was van mening dat zij op zijn minst de gelegenheid had moeten krijgen om haar zienswijze weer te geven. Verder was zij van mening dat het LBIO op zijn minst een betalingsregeling had kunnen voorstellen.

Ten slotte liet verzoekster weten het niet juist te vinden dat het LBIO aan haar gerichte brieven had doorgestuurd aan haar ex-partner, zonder eerst toestemming aan haar te vragen.

visie LBIO

Het LBIO is van oordeel dat het niet anders kon handelen nu uit de bewuste e-mailberichten van verzoekster was gebleken dat de ongetekende concept-vaststellingsovereenkomst door haar werd nageleefd. Het LBIO diende deze overeenkomst te respecteren, en had daarom de inning op grond van de eerdere rechterlijke beschikking onterecht overgenomen.

Voorts stelde het LBIO dat op 9 oktober 2007 al contact was geweest met verzoekster, waarin zij aangaf dat er geen sprake was van een onderlinge overeenkomst. Zij zond het LBIO enkele e-mailberichten om dit aan tonen. Hierbij zaten onder meer haar e-mailberichten van 23 november en 27 december 2006. Dit liet volgens het LBIO echter onverlet dat verzoekster in de periode vóór januari 2007 had ingestemd met de vaststellingsovereenkomst van 26 augustus 2005. Het LBIO achtte de klacht over de terugvordering daarom niet gegrond.

De klacht over het niet-horen van verzoekster achtte het LBIO wel gegrond. Het LBIO verwees daarbij naar zijn eerdere brief van 24 maart 2009, waarin was opgenomen dat het te prefereren was geweest om verzoekster wel te horen. Nu zij op 23 februari 2009 alsnog was gehoord, was volgens het LBIO aan deze klacht tegemoetgekomen.

Verder gaf het LBIO aan dat het gerechtigd is om stukken uit een dossier aan zowel een alimentatieplichtige als aan een ontvangstgerechtigde te sturen. Het LBIO hoeft hier slechts vanaf te zien als hiermee de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer wordt geschonden. Het LBIO verwees hierbij naar de Wet openbaarheid van bestuur (zie Achtergrond, onder 2.). In dit geval bevatten de brieven geen informatie die ten behoeve van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer niet aan de ex-partner kon worden verstrekt. Het LBIO achtte de klacht hierover dan ook ongegrond.

Ten slotte was het LBIO van mening dat hij verzoekster in zijn brief van 24 maart 2009 geen betalingsregeling hoefde aan te bieden, nu zij al vanaf 28 juli 2008 de tijd had gehad om het bedrag aan het LBIO te voldoen. Ook deze klacht werd door het LBIO ongegrond geacht.

oordeel nationale ombudsman

I. Ten aanzien van het stopzetten van de inning van de alimentatie en het terugvorderen van het al betaalde bedrag

1. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat overheidsinstanties gevolg geven aan rechterlijke uitspraken. Indien zij namens een partij handelen, geven zij tevens gevolg aan tussen partijen gemaakte afspraken.

2. De Nationale ombudsman stelt zich hierbij op het standpunt dat wanneer een van beide partijen aanvoert dat er sprake is van onderling gemaakte afspraken, het LBIO hiernaar onderzoek doet, teneinde op de juiste gronden over te kunnen gaan tot overname van de inning. Immers, wanneer beide partijen akkoord zijn gegaan met een gewijzigd bedrag aan kinderalimentatie, dient het LBIO deze afspraken te respecteren. Echter, als gesteld wordt dat er sprake is van een mondelinge overeenkomst en deze wordt betwist, hoeft het LBIO hier geen rekening mee te houden. Het is dan aan de rechter om hierover uitsluitel te geven. Uitgangspunt is namelijk dat het LBIO niet kan bepalen dat iemand alimentatieplichtig is; dat kan alleen de rechter.

Dit laat echter onverlet dat het LBIO wel een eigen verantwoordelijkheid heeft om te beoordelen of er in ieder afzonderlijk geval voldoende reden is de inning over te nemen. Indien een alimentatieplichtige beweert dat er sprake is van een onderlinge overeenkomst, dient het LBIO dit na te vragen bij de alimentatiegerechtigde. In dit geval heeft het LBIO dit ook gedaan. In het geval de alimentatiegerechtigde de overeenkomst betwist, zoals in dit geval, is het vervolgens aan het LBIO om te kijken naar de vaststaande feiten en relevante omstandigheden van de situatie.

Indien er namelijk voor het LBIO gegronde redenen zijn om aan te nemen dat een door de betalingsplichtige aangevoerde wijziging in de situatie invloed kan hebben op de grondslag van een door de rechter opgelegde betalingsverplichting, dient het LBIO de

betalingsplichtige in de gelegenheid te stellen om zich binnen een bepaalde termijn tot de rechter te wenden om hierover duidelijkheid te verkrijgen. Het LBIO is dan gerechtigd om de inning van de alimentatie tijdens die termijn op te schorten. Deze beslissing dient uiteraard aan beide partijen te worden meegedeeld. Indien de betalingsplichtige geen gebruik maakt van deze mogelijkheid, kan de LBIO niet anders dan gevolg geven aan hetgeen in de uitspraak van de rechter is opgenomen, of partijen in een schriftelijke overeenkomst met elkaar zijn overeengekomen.

3. In dit geval was er sprake van een concept-overeenkomst tussen beide partijen, die op verzoek van deze partijen door een mediator was opgesteld naar aanleiding van een wijziging in de verblijfplaats van de zoon. De zoon ging namelijk de helft van de tijd bij zijn vader wonen. Hoewel deze conceptovereenkomst niet was ondertekend, had het LBIO, gelet op de inhoud van de concept-overeenkomst in combinatie met het feit dat de zoon daadwerkelijk meer tijd bij zijn vader was gaan wonen, het feit dat verzoekster gedurende enige tijd (tot januari 2007) een afwachtende houding heeft aangenomen en in die tijd geen aanspraak op de alimentatie heeft gemaakt en gelet op de inhoud van haar e-mailberichten aan haar ex-partner, gegronde redenen om aan te nemen dat de wijziging in de verblijfplaats van de zoon van invloed zou kunnen zijn op de grondslag van de eerder door de rechter opgelegde betalingverplichting. Dit had voor het LBIO dan ook redenen moeten zijn om de ex-partner van verzoekster, na ontvangst van zijn klacht of op het moment dat de omstandigheden het LBIO duidelijk waren, te vragen zich binnen een bepaalde periode te wenden tot de rechter waarbij de alimentatie tijdelijk zou worden opgeschort. Dit had het LBIO overigens ook al na de eerste klacht van de ex-partner in 2007 kunnen doen. Door de alimentatieplichtige hierop niet te wijzen maar direct over te gaan tot het stopzetten van de inning en het al door hem betaalde bedrag bij verzoekster terug te vorderen, heeft het LBIO gehandeld in strijd met het vereiste van rechtszekerheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

4. Het voorgaande geeft de Nationale ombudsman aanleiding tot het doen van een aanbeveling. Deze aanbeveling is opgenomen aan het einde van het rapport.

II. Ten aanzien van het zonder toestemming doorsturen van brieven

1. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit vereiste impliceert dat overheidsinstanties burgers pas bepaalde informatie kunnen onthouden als er concrete aanwijzingen zijn dat bij het wel verstrekken ervan zwaarder wegende belangen in het geding komen.

2. De Nationale ombudsman merkt in het algemeen het volgende op over verzoeken om informatie. Overheidsinstanties, zoals het LBIO, krijgen vaak te maken met een verzoek om inzage in of verstrekking van de achterliggende stukken van een dossier op basis

waarvan die instantie iets heeft besloten of heeft gedaan. Uitgangspunt moet hierbij zijn dat openheid en transparantie wordt betracht en inzage wordt verleend. Op die manier wordt namelijk voor een burger duidelijk op basis waarvan een overheidsinstantie handelt. Dit zorgt voor een meer gelijkwaardige positie van de burger ten opzichte van de instantie en wordt recht gedaan aan de positie en belangen van de burger. Op dit uitgangspunt zijn maar beperkte uitzonderingen mogelijk.

3. De Nationale ombudsman is met het LBIO van oordeel dat bij de verstrekking van de door de ex-partner opgevraagde informatie geen concrete aanwijzingen waren dat zwaarder wegende belangen van verzoekster in het geding zouden komen. Gezien het grote belang van openheid en transparantie is het dan ook niet onjuist dat het LBIO aan het verzoek van de ex-partner heeft voldaan. Wel wordt opgemerkt dat het de voorkeur had verdiend om verzoekster van de verstrekking van de informatie op de hoogte te stellen. Toestemming van verzoekster was in dit geval niet nodig. Het verstrekken van de informatie zonder toestemming van verzoekster is dan ook niet in strijd geweest met het redelijsheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van het niet-aanbieden van een betalingsregeling

1. Deze gedraging wordt eveneens getoetst aan het redelijkheidvereiste. Dit vereiste impliceert namelijk ook dat overheidsinstanties bij het terugvorderen van volgens hen onterecht uitbetaalde geldbedragen rekening moeten houden met de belangen van diegene bij wie het bedrag wordt teruggevorderd en, indien zij namens een partij handelen, met de belangen van diegene aan wie het bedrag moet worden terugbetaald.

2. Het LBIO vorderde in één keer een bedrag van € 2.842,24 aan kinderalimentatie terug bij verzoekster. Het LBIO had daarbij kunnen voorzien dat dit bedrag waarschijnlijk al was uitgegeven ten behoeve van de verzorging en opvoeding van het kind, waardoor het voor verzoekster moeilijk zou zijn om dit bedrag in één keer terug te betalen. Het zou dan ook redelijk zijn geweest als het LBIO aan verzoekster een betalingsregeling zou hebben voorgesteld. Dit doet het LBIO immers ook bij betalingsplichtigen die een achterstand hebben opgelopen in hun betalingsverplichting, mits de ontvangstgerechtigde hier geen bezwaar tegen maakt. De stelling achteraf van het LBIO dat verzoekster op 24 maart 2008 al acht maanden de tijd had gehad om aan de terugvordering te voldoen, doet hieraan niet af. Immers, het LBIO had ook in zijn eerdere brief van 28 juli 2008 geen betalingsregeling aangeboden. Verzoekster moest toen al het bedrag binnen één maand betalen. Het LBIO heeft hiermee gehandeld in strijd met het redelijkheidvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen uit Rotterdam, is gegrond ten aanzien van:

- het zonder horen van verzoekster stopzetten van de inning van de alimentatie en het terugvorderen van het al betaalde bedrag, wegens schending van het vereiste van rechtszekerheid, en;
- het niet-aanbieden van een betalingsregeling, wegens schending van het redelijkheidsvereiste.

Ten aanzien van het zonder toestemming doorsturen van de brieven is de klacht niet gegrond.

Aanbeveling

Het LBIO wordt in overweging gegeven om terug te keren naar de beginsituatie door het bij verzoekster gevorderde bedrag aan haar terug te betalen.

Verder wordt het LBIO in overweging gegeven om, op het moment dat zij een nieuw inningsverzoek van verzoekster ontvangt en de ex-partner zich opnieuw beroept op de concept-overeenkomst, hem een termijn te stellen waarbinnen hij zich tot de rechter moet wenden, bij uitblijven waarvan de inning wordt overgenomen.

Onderzoek

Op 1 april 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw B. te Renkum met een klacht over een gedraging van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen te Rotterdam (LBIO).

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de directeur van het LBIO verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de directeur en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd aan de directeur een specifieke vraag gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van Rapport gestuurd aan betrokkenen. Verzoekster en de directeur van het LBIO deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van Rapport gestuurd aan betrokkenen.

Het LBIO en verzoekster deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

- 1 Verzoekschrift van verzoekster van 1 april 2009 met bijlagen;
2. Standpunt van de directeur van het LBIO van 28 juli 2009 met bijlagen;
3. Reactie van verzoekster van 22 september 2009;
4. Reactie van de directeur van het LBIO van 11 november 2009;
5. Nadere reactie van verzoekster van 6 december 2009.

Achtergrond

1.1. Rapport Nationale ombudsman, 2007/334

“I. Ten aanzien van het geen rekening houden met een onderling gemaakte afspraak

(...)

Beoordeling

(...)

10. De Nationale ombudsman stelt zich op het standpunt dat wanneer een van beide partijen aanvoert dat er sprake is van onderling gemaakte afspraken, het LBIO hiernaar onderzoek doet, teneinde op de juiste gronden over te kunnen gaan tot overname van de inning. Immers, wanneer beide partijen akkoord zijn gegaan met een gewijzigd bedrag aan kinderalimentatie of het uitsluiten van de indexering, dient het LBIO deze afspraken te respecteren. Echter, als gesteld wordt dat er sprake is van een mondelinge afspraak en deze wordt betwist, hoeft het LBIO hiermee geen rekening te houden. Het is dan aan de rechter om hierover uitsluitel te geven. Tot dat moment kan het LBIO niet anders dan gevolg geven aan hetgeen in de uitspraak van de rechter is opgenomen, of aan op schrift tussen betalingsplichtige en ontvangstgerechtigde vastgelegde afspraken. In dit geval gaf verzoeker aan dat er sprake was van een mondelinge afspraak die behelsde dat verzoeker vanaf februari 2003 een hoger bedrag aan kinderalimentatie zou gaan betalen. Het LBIO deed op 15 december 2005 navraag naar deze afspraak. De afspraak werd door de ontvangstgerechtigde niet betwist. Wat zij wel betwistte was dat deze afspraak ook betrekking had op het uitsluiten van de wettelijke indexering. Gelet op het vorenstaande is

de Nationale ombudsman van oordeel dat het LBIO niet was gehouden om bij het vaststellen van de hoogte van de achterstand de indexering buiten beschouwing te laten. Dit deel van de afspraak werd immers betwist. Nu de indexering wettelijk is vastgelegd en hierover door beide partijen geen aantoonbare afspraken waren gemaakt, kon het LBIO verzoeker houden aan zijn verplichting om de kinderalimentatie jaarlijks met de vastgestelde indexering te verhogen. Deze indexering moest voor het eerst worden toegepast in 2004 op het tussen partijen overeengekomen bedrag. Al met al is de Nationale ombudsman van oordeel dat het LBIO niet in strijd met het vereiste van rechtszekerheid heeft gehandeld.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

De Nationale ombudsman is overigens met de directeur van mening dat het LBIO wel eerder dan op 15 december 2005 navraag had mogen doen bij de ontvangstgerechtigde naar deze afspraak, omdat verzoeker hiervan in zijn brief van 24 augustus 2005 al melding had gemaakt. Naar de Nationale ombudsman heeft opgemaakt uit de brief van de directeur is dit sindsdien een standaardwerkwijze geworden die inmiddels bureaubreed wordt toegepast.”

1.2. Rapport Nationale ombudsman, 2008/153

“I. Ten aanzien van de bewijsstukken

(...)

Beoordeling

(...)

6. De Nationale ombudsman stelt zich op het standpunt dat wanneer een van beide partijen aanvoert dat er sprake is van onderling gemaakte afspraken, het LBIO hiernaar onderzoek doet, teneinde op de juiste gronden over te kunnen gaan tot overname van de inning. Immers, wanneer beide partijen akkoord zijn gegaan met bijvoorbeeld een gewijzigd bedrag aan kinderalimentatie, dient het LBIO deze afspraken te respecteren. Echter, als gesteld wordt dat er sprake is van een mondelinge afspraak en deze wordt betwist, hoeft het LBIO hiermee geen rekening te houden. Het is dan aan de rechter om hierover uitsluitsel te geven. Tot dat moment kan het LBIO niet anders dan gevolg geven aan hetgeen in de uitspraak van de rechter is opgenomen, of aan op schrift tussen betalingsplichtige en ontvangstgerechtigde vastgelegde afspraken. In dit geval gaf verzoeker aan dat hij zijn zoon in 2003 € 3000 had betaald in verband met zijn studie welk bedrag, aldus verzoeker, kon worden verrekend met de kinderalimentatie. Het LBIO deed op 31 mei 2006 bij de zoon navraag naar deze door verzoeker gestelde afspraak. In het kader van het onderzoek naar de vermeende afspraak heeft het LBIO verzoeker verzocht

om bewijsstukken. De afspraak werd op 4 augustus 2006 door de zoon betwist.

7. Gelet op het vorenstaande is de Nationale ombudsman van oordeel dat het LBIO niet was gehouden om bij het vaststellen van de hoogte van de achterstand rekening te houden met de € 3000 die verzoeker aan zijn zoon heeft betaald.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.'

2. Artikel 10, eerste en tweede lid, van de Wet openbaarheid van bestuur

"Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;

de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;

bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;

persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt."

"Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;

de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;

de opsporing en vervolging van strafbare feiten;

inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;

de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;

het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;

het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden."

Achtergrond

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

2009.03254